

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 29.1.2007
COM(2007) 29 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Окончателна оценка
на резултатите, постигнати в изпълнение на многогодишната програма на
Общността за стимулиране развитието и използването на европейско електронно
съдържание в глобалните мрежи и за насърчаване на езиковото разнообразие в
информационното общество (eContent)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Окончателна оценка на резултатите, постигнати в изпълнение на многогодишната програма на Общността за стимулиране развитието и използването на европейско електронно съдържание в глобалните мрежи и за насърчаване на езиковото разнообразие в информационното общество (*eContent*)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото съобщение е във връзка с окончателната оценка на програмата *eContent* през периода 2001—2005 г., предмет на средносрочна оценка¹ през 2003 г. с цел оценяване на първите две години от нейното изпълнение. Окончателната оценка², покриваща периода 2003—2004 г., беше проведена от група от трима независими експерти, подкрепени от екип от професионални оценители от фирма³, отговаряща за структуриране и съдействие при оценяването, за събирането на фактология и за изготвянето на доклада. Оценката беше проведена от м. февруари до м. март 2006 г. в тясно сътрудничество със заинтересованите служби на Комисията⁴.

2. КОНТЕКСТ

Целта на програмата *eContent* (наричана по-долу „програмата“), както е описана в решението на Съвета⁵, бе да се стимулира развитието и използването на европейско електронно съдържание в глобалните мрежи и да се насърчи езиковото многообразие в информационното общество. Програмата продължи четири години — от 18 януари 2001 г., с бюджет от 100 милиона еуро.

Програмата бе насочена към три отделни Посоки на действие:

- (1) подобряване на достъпа до и разширяване на употребата на информация от публичния сектор;
- (2) повишаване създаването на съдържание в многоезикова и мултикултурна среда;

¹ Средносрочна оценка на програма *eContent*: Окончателен доклад, м. юни 2003 г., *Technopolis Ltd.*, *IDATE*, *PRISMA*; пълният текст на окончателния доклад е на разположение на: www.cordis.lu/econtent

² Окончателна оценка на програма *eContent* (2001—2005 г.): Окончателен доклад, м. юни 2006 г., *RAND Europe*, http://ec.europa.eu/information_society/activities/econtentplus/index_en.htm.

³ *RAND Europe*, наети въз основа на покана за участие в търг (ограничена процедура), публикувана от ГД „Информационно общество“ през есента на 2005 г.

⁴ ГД „Информационно общество и медии“, отдели С3 и Е6

⁵ ОВ L 14, 18.1.2001 г., стр. 32.

- (3) увеличаване динамичността на пазара на електронно съдържание.

Тя беше приложена чрез проекти със съвместно финансиране, избрани на основата на публични покани за набиране на предложения.

През периода 2003—2004 г. бяха съфинансирани 64 проекта, включващи 404 организации и покриващи 24 държави-членки включително Исландия, Норвегия, България, Румъния и Турция. Общият размер на разходите в бюджетите за 2003 г. и 2004 г., включително финансирането на всички проекти със съвместно финансиране, разходи за оценки, прегледи и срещи, бе около 56 милиона еуро.

3. ЦЕЛИ НА ОЦЕНКАТА

Оценката обхваща следните въпроси: значимост на целите на програмата, приоритети и средства за изпълнение, ефективност и резултати на програмата, нейната ефикасност и рентабилност, нейната полезност и устойчивост, причинни връзки между използваните средства за дейности и предполагаемото въздействие (интервенционна логика) и поуците, които следва да се направят с оглед възможна бъдеща намеса от подобен тип.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА ОЦЕНКАТА

Оценителите констатираха, че програмата е успешно изпълнена и разпределянето на безвъзмездната финансова помощ и управлението на програмата, в общи линии, са били прозрачни, ефикасни и удовлетворителни.

По-конкретно, оценителите направиха следните четири главни заключения:

Заключение 1: Убедително изпълнение на основните функции

На ниво дейности и резултати изпълнението на *eContent* е било добро: програмата има реален и значителен принос за разширяване използването на информация от публичния сектор и за създаването на многоезиково и мултикултурно съдържание. Като цяло се достигна до заключението, че програмата е довела до благотворни резултати, пропорционални на нейните ресурси, че е била рентабилна при създаването на продукти и резултати и че е стимулирала дейности, които иначе не биха се провели изобщо или биха се осъществили само на национално ниво. Цялостното управление на програмата е било добро, а процесите — безпристрастни и прозрачни.

Заключение 2: Адаптиране към бърза промяна в сектора

Извънредно бързото развитие на сектора оказва значително влияние върху целите на програмата: по-специално, първоначалното намерение за „бърз старт“ на определени категории дейности беше постигнато много по-бързо от предварителните очаквания. Програмата отговори добре на тази промяна в обстоятелствата с изменение в своите цели по средата на изпълнението на програмата (изразяващо се в изменение в Посоките на действие) и оценителите приветстваха тази реакция. Изменението от своя страна, обаче, доведе до

нуждата да се постави по-голямо ударение върху задълбочаването на работата в мрежа, създаването на общности и разпространението на резултатите на ниво програма в доста късен етап от жизнения цикъл на програмата. Оценителите счетоха, че хоризонталните елементи от отговора на програмата на тази нужда са били достатъчно добри в качествено, но не и в количествено отношение.

Заключение 3: Добавена стойност на ниво програма

По отношение на напредъка към постигане на по-широките социално-икономически цели на програмата се прави разлика между заключенията на оценителите, отнасящи се до *eContent* като съвкупност от проекти (където целите, поставени в трите Посоки на действие се очаква в крайна сметка да бъдат постигнати) и изводите за *eContent* като синергично цяло (където групата установи недостатъчни указания за развитие на взаимодействията на ниво програма за създаването на значително преимущество, надхвърлящо общата полза от отделните проекти). Оценителите счетоха, че ползата от свързването на проектите в мрежи не е достатъчно добре осъзната и че дейностите по разпространение и съгласуваност на ниво програма са били недостатъчни. Относително скромния мащаб на намеса на *eContent*, следователно, не е повлиял във възможно най-голяма степен.

Заключение 4: Връзка с настоящи и бъдещи програми

Счита се, че програмата е постигнала добро и ефективно проникване в новоприсъединилите се страни; че е допълнила добре инициативата e-TEN и че се е вписала добре в плана за действие *eEurope*, въпреки че оценителите не са забелязали взаимодействие с програма на структурен фонд. Оценителите счетоха, че това предоставя полезни и пряко приложими поуки за програмата *eContent plus* и за програмата за подкрепа на политиката за конкурентоспособност и иновации в областта на ИКТ (ПКИ-ИКТ). Поуките в това отношение (например що се отнася до специалните изисквания при изграждането на общност, свързването на проектите в мрежи, разпространението и използването на резултати) имат потенциала да създадат механизми, които спомагат значително за приноси в разработването на дългосрочни устойчиви социално-икономически резултати, предвидени в целите от Лисабон и Готенбург.

5. ПРЕПОРЪКИ И КОМЕНТАР НА КОМИСИЯТА

Гореизложените основни заключения дават основание за следните препоръки за бъдещи програми и за следния коментар от страна на Комисията:

Препоръка 1: Оценителите препоръчаха бъдещите, тясно свързани с пазара програми, да посветят много по-голям дял от своите ресурси на свързването на в мрежи и на съгласуването на проектите, както и на разпространението на най-добрите елементи от дейността на проектите, които самите проекти може би нямат стимул да разпространят. Препоръчва се, също така, да се обърне внимание на подкрепата за събития и конференции, свързани с програмата.

Коментар на Комисията: за насърчаване на свързването на програмите в мрежи и за по-добро целево разпространение на резултатите на ниво

програма са въведени тематични мрежи за основните дейности на програмата *eContent plus*. Те служат като инструмент за обединяването на съответните заинтересовани страни, експертен опит и средства, които да подкрепят дейностите за повишаване на осведомеността и за набелязване и създаване на възможности за подобряване на достъпа до електронно съдържание и на координацията на проектите, финансирани в рамките на тази програма.

Препоръка 2: Бяха набелязани две области, в които могат да се проведат полезни проучвания в полза на бъдещи, тясно свързани с пазара програми. За да бъде извлечена максимална полза от преимуществата, които предоставя програмата е необходимо по-подробно разбиране на реда и условията на разпространение на резултатите от тясно свързаните с пазара проекти; също така има нужда от разработване на инструменти, които биха били полезни при оценка на напредъка към постигането на дългосрочните резултати от тясно свързаните с пазара програми.

Коментар на Комисията: *Комисията предвижда да започне известен брой проучвания в рамките на следващата програма *eContent plus* като например проучване на инвестирането в цифровизация на културните ресурси и на икономическия ефект от съхраняването на електронните ресурси.*

Препоръка 3: В допълнение се препоръчва програмата да посвети известни ресурси за проследяване на дългосрочното развитие на пазарните резултати, като част от съществуващия ангажимент спрямо целевия сектор (в този случай европейското електронно съдържание). Това би улеснило оценяването, би увеличило осведомеността по отношение на действията и резултатите от проекта и би подпомогнало „фината настройка“, необходима по отношение на бързо развиващите се сектори.

Коментар на Комисията: *Комисията вече дава отговор на тези препоръки чрез редица дейности: понастоящем се събират и структурират общодостъпни данни за информационния пазар и за неговия размер и растеж.*

6. Извод

Комисията отделя сериозно внимание на заключенията на окончателната оценка на програмата и ще вземе предвид препоръките при изпълнението на програмата *eContent plus* и при планирането на бъдещи последващи програми. Напредъкът, който вече е постигнат в споменатата от препоръките област, ще бъде затвърден.

Комисията счита, че програмата *eContent*:

- (1) е успешно изпълнена;
- (2) е повишила ролята на електронното съдържание като начин за подобряване достъпа на гражданите до информация и за стимулиране на икономическото и социалното развитие на европейския бизнес;
- (3) е допринесла за едно богато и разнообразно електронно съдържание и услуги, допринасящи за създаване на единно европейско информационно пространство и информационно общество за растеж и заетост.

**Окончателна оценка на програмата *eContent* (2001—2005 г.):
Окончателен доклад, м. юни 2006 г., RAND Европа**

Обобщение

Контекст

Програмата *eContent* от 2001 г. до 2005 г. бе една от серия програми, разработени с цел стимулиране растежа и развитието на сектора на електронното съдържание в Европа. Основната грижа бе европейските предприятия и европейските граждани да имат достъп до и да използват висококачествено електронно съдържание с европейски произход по начин, съобразен с техните нужди. По-широкият контекст на програмата включваше интеграцията на (тогавашните) страни кандидатки, много от които сега са държави-членки на Европейската общност, и други стратегически европейски цели в процес на развитие и по-специално целите от Лисабон.

Основно ударение на окончателната оценка

Общият бюджет на програмата от 100 милиона еуро е изцяло поет, като задължение и нейната дейност е в много голяма степен завършена, което води до настоящата *последваща* окончателна оценка. Междинна оценка беше направена през 2003 г., т. е. около средата на изпълнението на програмата, но тогава беше твърде рано да се оцени делът на явния *принос* на започнатите проекти спрямо по-широките социално-икономически *резултати*, заложили като цели на програмата. Такива резултати неизбежно изискват време, за да бъдат постигнати (и всъщност е твърде рано да се очаква да бъдат истински налице); голяма част от тази оценка се занимава съответно със степента, до която програмата и нейните действия са довели до резултат или са били съвместими с механизмите, способни да произведат желаните резултати. Въпросите за разпространението и използването на резултатите, и за връзките, създадени между програмата и сектора, в който тя работи, са в центъра на обсъжданията на тези механизми.

Пълният доклад от оценката представя подробно направените от нея заключения. Основните заключения включват следното:

Заключение 1: Убедително изпълнение на основните функции

На ниво дейности и резултати изпълнението на *eContent* е било добро: програмата има реален и значителен принос за разширяване използването на информация от публичния сектор и за създаването на многоезиково и мултикултурно съдържание. Като цяло се достигна до заключението, че програмата е довела до благотворни резултати, пропорционални на нейните ресурси, че е била рентабилна при създаването на продукти и резултати и че е стимулирала дейности, които иначе не биха се провели изобщо или биха се осъществили само на национално ниво. Цялостното управление на програмата е било добро, а процесите — безпристрастни и прозрачни.

Заключение 2: Адаптиране към бърза промяна в сектора

Извънредно бързото развитие на сектора оказва значително влияние върху целите на програмата: по-специално, първоначалното намерение за „бърз старт“ на определени категории дейности беше постигнато много по-бързо от предварителните очаквания.

Програмата отговори добре на тази промяна в обстоятелствата с изменение в своите цели по средата на изпълнението на програмата (изразяващо се в изменение в Посоките на действие) и оценителите приветстваха тази реакция. Изменението от своя страна, обаче, доведе до нуждата да се постави по-голямо ударение върху задълбочаването на работата в мрежа, създаването на общности и разпространението на резултатите на ниво програма в доста късен етап от жизнения цикъл на програмата. Оценителите смятаха, че хоризонталните елементи от отговора на програмата на тази нужда са били достатъчно добри в качествено, но не и в количествено отношение.

Заклучение 3: Добавена стойност на ниво програма

По отношение на напредъка към постигане на по-широките социално-икономически цели на програмата се прави разлика между заключенията на оценителите, отнасящи се до *eContent* като съвкупност от проекти (където целите, поставени в трите Посоки на действие се очаква в крайна сметка да бъдат постигнати) и изводите за *eContent* като синергично цяло (където групата установи недостатъчни указания за развитие на взаимодействията на ниво програма за създаването на значително преимущество, надхвърлящо общата полза от отделните проекти). Оценителите смятаха, че ползата от свързването на проектите в мрежи не е достатъчно добре осъзната и че дейностите по разпространение и съгласуваност на ниво програма са били недостатъчни. Относително скромния мащаб на намеса на *eContent*, следователно, не е повлиял във възможно най-голяма степен.

Заклучение 4: Връзка с настоящи и бъдещи програми

Счита се, че програмата е постигнала добро и ефективно проникване в новоприсъединените се страни; че е допълнила добре инициативата e-TEN и че се е вписала добре в плана за действие *eEurope*, въпреки че оценителите не са забелязали взаимодействие с програма на структурен фонд. Оценителите смятаха, че това предоставя полезни и пряко приложими поуки за програмата *eContent plus* и за програмата за подкрепа на политиката за конкурентоспособност и иновации в областта на ИКТ (ПКИ-ИКТ). Поуките в това отношение (например що се отнася до специалните изисквания при изграждането на общност, свързването на проектите в мрежи, разпространението и използването на резултати) имат потенциала да създадат механизми, които спомагат значително за приноси в разработването на дългосрочни устойчиви социално-икономически резултати, предвидени в целите от Лисабон и Готенбург.

Препоръки

Оценителите препоръчаха бъдещите, тясно свързани с пазара програми, да посветят много по-голям дял от своите ресурси на свързването на в мрежи и на съгласуването на проектите (например за насърчаване развитието и популяризирането на нови бизнес модели) както и на разпространението на най-добрите елементи от дейността на проектите, които самите проекти може би нямат стимул да разпространят. Препоръчва се, също така, да се обърне внимание на подкрепата за събития и конференции, свързани с програмата, на създаването на пресслужба и на цялостното включване на всички подходящи средства за масова информация, включително оптимизация на машините за търсене, маркетинг на антивирусни програми и др., като продължи използването на търговската и специализирана преса. Такива хоризонтални дейности са жизненоважни за оптималното развитие на потенциалната стойност на една програма и

затова не трябва да се оставят в залог на неизбежната несигурност на механизма „покана за набиране на предложения“.

Бяха набелязани две области, в които могат да се проведат полезни проучвания в полза на бъдещи, тясно свързани с пазара програми. За да бъде извлечена максимална полза от преимуществата, които предоставя програмата е необходимо по-подробно разбиране на реда и условията на разпространение на резултатите от тясно свързаните с пазара проекти; също така има нужда от разработване на инструменти (аналогични на инструментите за анализ на цитатите, използвани при оценката на резултатите от програмите за изследвания и технологично развитие (RTD), които биха били полезни при оценка на напредъка към постигането на дългосрочните резултати от тясно свързаните с пазара програми.

В допълнение се препоръчва програмата да посвети известни ресурси за проследяване на дългосрочното развитие на пазарните резултати, като част от съществуващия ангажимент спрямо целевия сектор (в този случай европейското електронно съдържание). Това би улеснило оценяването, би увеличило осведомеността по отношение на действията и резултатите от проекта и би подпомогнало „фината настройка“, необходима по отношение на бързо развиващите се сектори.